

WAALSE OVERHEIDSDIENST

[2021/203653]

8 JULI 2021. — Besluit van de Waalse Regering tot invoering van een terugnameplicht voor afgedankte matrassen

De Waalse Regering,

Gelet op het decreet van 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen, artikel 8bis, § 1 en 2, ingevoegd bij het decreet van 20 december 2001, gewijzigd bij de decreten van 22 maart 2007, 10 mei 2012, 21 december 2016, 16 februari 2017 en 17 juli 2018;

Gelet op het besluit van de Waalse Regering van 23 september 2010 tot invoering van een terugnameplicht voor bepaalde afvalstoffen, zoals gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Waalse Regering van 8 juni 2017 houdende organisatie van de controle en de interne audit inzake de begroting, de boekhouding en de administratieve en begrotingscontrole van de Diensten van de Waalse Regering, de administratieve diensten met een zelfstandige boekhouding, de gewestelijke ondernemingen, de instellingen en de Ombudsdienst van het Waalse Gewest;

Gelet op het rapport van 24 juni 2020 opgesteld overeenkomstig artikel 3, 2°, van het decreet van 11 april 2014 houdende uitvoering van de resoluties van de Vrouwenconferentie van de Verenigde Naties die in september 2014 in Peking heeft plaatsgehad en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de gewestelijke beleidslijnen;

Gelet op het advies 68.823/4 van de Raad van State, gegeven op 17 maart 2021, overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het advies van de beleidsgroep "Leefmilieu", gegeven op 4 september 2020;

Gelet op richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 19 november 2008 betreffende de afvalstoffen en tot opheffing van sommige richtlijnen;

Gelet op het besluit van de Waalse Regering van 10 juli 1997 tot opstelling van een afvalcatalogus;

Overwegende dat het noodzakelijk is de sectoren die aan de oorsprong van de productie van matrassen liggen, verantwoordelijk te maken en de verantwoordelijkheid van de producenten af te stemmen op de bevoegdheid en de taak van de publiekrechtelijke rechtspersonen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de huishoudelijke afvalstoffen;

Op de voordracht van de Minister van Leefmilieu;

Na beraadslaging,

Besluit:

Artikel 1. Artikel 1 van het besluit van de Waalse Regering van 23 september 2010 tot invoering van een terugnameplicht voor bepaalde afvalstoffen, laatst gewijzigd bij het besluit van de Waalse Regering van 13 juli 2017, wordt aangevuld met de punten 52° tot 54°, luidend als volgt :

52° matrassen : alle producten die bestemd zijn om op te slapen en te rusten, bestaande uit een sterke hoes, gevuld met basismaterialen, en die kunnen worden geplaatst op een bestaande ondersteunende bedstructuur, alsmede dekmatrassen die op matrassen worden geplaatst;

53° dekmatras : dun beddengoed (maximaal 10 centimeter) dat op een matras wordt gelegd;

54° afgedankte matras : elke matras waarvan de houder zich ontdoet of zich wil of moet ontdoen;"

Art. 2. In hetzelfde besluit wordt artikel 2, gewijzigd bij het besluit van de Waalse Regering van 28 februari 2019, aangevuld met een streepje, luidend als volgt:

"- de afgedankte matrassen."

Art. 3. In hetzelfde besluit wordt een hoofdstuk X/1 ingevoegd, bestaande uit zeven afdelingen en de artikelen 108/4 tot en met 108/20, die als volgt luiden :

"HOOFDSTUK X/1. — Afgedankte matrassen

Afdeling 1. — Algemene bepalingen

Art. 108/4. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder :

1° professionele houder: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die zich in het kader van zijn beroepsactiviteit ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of verplicht is zich te ontdoen van gebruikte matrassen;

2° gehomologeerde operator : operatormarktdeelnemer die een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten met een erkend orgaan of een beheersorgaan;

3° erkende sociale economiebedrijf: sociale economiebedrijf met een erkenning verleend door het Gewest krachtens het besluit van de Waalse Regering van 3 april 2014 tot erkenning en subsidiëring van de verenigingen zonder winstoogmerk en de vennootschappen met een sociaal oogmerk die actief zijn in de sector van het hergebruik en de voorbereiding op hergebruik.

Art. 108/5. De terugnameplicht geldt voor afgedankte matrassen die worden teruggenomen onder afvalcode 20 03 07 Grofvuil.

Afdeling 2. — Preventie

Art. 108/6. § 1. De terugnameplichtige of het erkende orgaan of beheersorgaan stelt preventieve maatregelen vast en voert deze uit, die erop gericht zijn de hoeveelheden afval te verminderen en de recycling van gebruikte matrassen te vergemakkelijken, met name door middel van het beginsel van milieumodulatie, teneinde matrasproducenten aan te moedigen alternatieven te zoeken voor de assemblage en samenstelling van matrassen, met het oog op het in de handel brengen van matrassen die gemakkelijker te demonteren en te recycleren zijn.

De terugnameplichtige of het erkende orgaan of het beheersorgaan wijst de gezinnen en de beroepsgebruikers op de mogelijkheden om dergelijke matrassen te kopen en op de voordelen die ermee verbonden zijn.

§ 3. Het erkende orgaan of het beheersorgaan evalueert jaarlijks haar actie en stelt de Administratie daarvan in kennis overeenkomstig artikel 108/17, 8°.

Afdeling 3 — Gescheiden inzameling van afgedankte matrassen

Art. 108/7. § 1. De terugnameplichtige of het erkende orgaan of beheersorgaan neemt afgedankte matrassen van huishoudens gratis terug en laat deze op eigen kosten verwerken in een daartoe vergunde inrichting, indien zij door de publiekrechtelijke rechtspersonen die in de gemeenten belast zijn met de inzameling van huishoudelijk afval, via recyclageparken of huis-aan-huisophaling worden ingezameld.

§ 2. Wanneer afgedankte matrassen die afkomstig zijn van huishoudens en selectief worden ingezameld via het openbare infrastructuurnet, worden beheerd in regie of in het kader van een overheidsopdrachten die worden gegund door publiekrechtelijke rechtspersonen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van huishoudelijk afval, vergoedt de terugnameplichtige of het erkende orgaan of beheersorgaan de reële en volledige kosten van het afvalbeheer die voortvloeien uit de genoemde opdracht, met inbegrip van de administratieve beheerskosten, naar rato van de hoeveelheden matrassen die in de handel worden gebracht.

Daartoe sluit de terugnameplichtige of het erkende orgaan of beheersorgaan binnen drie maanden na de inwerkingtreding van het besluit een standaardcontract met de voornoemde publiekrechtelijke rechtspersonen. Het standaardcontract regelt ten minste de volgende punten:

1° de praktische inzamelmodaliteiten die gezondheidsrisico's vermijden en de gezondheid en veiligheid van de werknemers waarborgen;

2° de bepalingen betreffende het vervoer, de groepering en de behandeling van afgedankte matrassen, ongeacht of deze verrichtingen in regie dan wel in het kader van een overheidsopdracht worden uitgevoerd;

3° de betalingsmodaliteiten van de publiekrechtelijke rechtspersonen;

4° de organisatorische en compensatieregelingen voor proefprojecten;

5° de informatie van publiekrechtelijke rechtspersonen betreffende de nationale communicatie en de terbeschikkingstelling door het erkende orgaan of beheersorgaan van een budget voor lokale communicatie aan de gezinnen.

Art. 108/8. Tot en met 31 december 2022 mogen publiekrechtelijke rechtspersonen die belast zijn met de inzameling van huishoudelijk afval, afgedankte matrassen verzamelen in de containers voor grofvuil.

Uiterlijk vanaf 1 januari 2023 organiseren publiekrechtelijke rechtspersonen de gescheiden inzameling van afgedankte matrassen in geschikte containers of andere geschikte middelen om ze tegen weersinvloeden te beschermen en gezondheidsrisico's te voorkomen. Selectieve inzameling moet ook de gezondheid van de werknemers waarborgen. Matrassen moeten worden verzameld, opgeslagen en vervoerd op een droge plaats.

Bij wijze van overgangsmaatregel zal tot 31 december 2022 financiering voor energieterugwinning worden verstrekt.

Na deze termijn kunnen matrassen in een staat die niet voldoet aan de technische eisen van de recyclagekanalen echter nog steeds worden ingezameld in de containers voor grofvuil.

Art. 108/9. De detailhandelaar kan vrijwillig kosteloos afgedankte matrassen terugnemen die door huishoudens bij de aankoop van nieuwe matrassen worden ingeleverd.

Art 108/10. § 1. Het erkende sociale economiebedrijf mag op vrijwillige basis gratis en op eigen kosten bij huishoudens ingezamelde afgedankte matrassen terugnemen.

§ 1. Het erkende orgaan of het beheersorgaan sluit met de erkende sociale economiebedrijven een overeenkomst betreffende de bij de huishoudens ingezamelde matrassen waarin ten minste de volgende punten worden geregeld:

1° de financiële vergoeding die het erkende orgaan of beheersorgaan per teruggenomen matras toekent en waarvan het bedrag minstens gelijk is aan dat van de voormelde aan de kleinhandelaars toegekende vergoeding;

2° de organisatie en financiering van een jaarlijkse informatiecampaagne gericht op de verschillende doelgroepen (particulieren, handelaars, professionelen) ten voordele van het hergebruik van matrassen via erkende sociale economiebedrijven;

3° de organisatie van een jaarlijkse vergadering om de genomen maatregelen ter voorbereiding van het hergebruik te evalueren, te coördineren en aan te passen;

4° de organisatie en financiering, ten laste van het erkende orgaan of beheersorgaan, van het jaarlijks prestatierapport van de erkende sociale economiebedrijven;

5° het ter beschikking stellen, op kosten van het erkende orgaan of beheersorgaan, voor alle afgiftepunten van erkende sociale economiebedrijven, van een container die nodig is voor de opslag van niet-herbruikbare matrassen vóór de afvoer door een geregistreerde vervoerder.

Art. 108/11. De inzameling van afgedankte matrassen uit beroepsactiviteiten, geschiedt door afgifte aan een geregistreerde inzamelaar, een vergunde hergroeperingsinstallatie of een vergund verwerkingsbedrijf. Daartoe ontwikkelt de terugnameplichtige of het erkende orgaan of beheersorgaan stimulansen. De houder van de afgedankte matras mag zelf de geregistreerde inzamelaar kiezen, op voorwaarde dat deze is erkend door het erkende orgaan of beheersorgaan. Het erkende orgaan of beheersorgaan stimuleert de bovenbedoelde inzameling door middel van een forfaitaire betaling.

Art. 108/12. Voor de inzameling van afgedankte matrassen haalt de terugnameplichtige of het erkende orgaan of beheersorgaan een minimum totaal selectief inzamelingspercentage van :

1° dertig procent op 1 januari 2021;

2° vijftig procent op 1 januari 2023;

3° vijfenzeftig procent op 1 januari 2025;

4° tachtig procent op 1 januari 2030.

Art 108/13. De in Verordening (EG) nr. 1013/2006 van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen genoemde afvalproducent, inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of -makelaar of kennisgever die gebruikte matrassen verzamelt, verwerkt of aan een derde ter verwerking aanbiedt, moet voldoen aan de in artikel 108/15 vastgestelde streefcijfers voor hergebruik en recyclage.

Afdeling 4. — Verwerking van afgedankte matrassen

Art. 108/14. Selectief ingezamelde afgedankte matrassen worden verwerkt volgens de beste beschikbare technieken.

Vanaf 1 januari 2023 zorgt de terugnameplichtige of het erkende orgaan of het beheersorgaan ervoor dat afgedankte matrassen, ook tijdelijk, worden opgeslagen in containers of andere geschikte middelen die tegen weersinvloeden beschermd zijn. De verwerking vindt plaats op locaties met ondoordringbare oppervlakken en een weerbestedende afdekking.

Art. 108/15. § 1. Voor de verwerking van afgedankte matrassen worden de volgende minimumpercentages voor hergebruik en recyclage bereikt voor de ingezamelde hoeveelheden:

- 1° dertig procent op 1 januari 2021;
- 1° dertig procent op 1 januari 2023;
- 3° vijftig procent op 1 januari 2025;
- 4° 75 procent op 1 januari 2030.

De ingezamelde afgedankte matrassen die niet worden hergebruikt of gerecycleerd, worden gerecupereerd voor energiedoeleinden.

§ 2. Bovendien zijn de indicatieve doelstellingen voor hergebruik door erkende sociale economiebedrijven, voor het hele grondgebied van het Waalse Gewest, :

- 1° 1000 matrassen op 1 januari 2021;
- 2° 1500 matrassen op 1 januari 2023;
- 3° 2000 matrassen op 1 januari 2025;
- 1° 3000 matrassen op 1 januari 2030.

Art. 108/16. Afgedankte matrassen die door de detailhandel zijn teruggenomen of ingezameld, worden naar de door het erkende orgaan of beheersorgaan erkende en toegelaten verwerkingsinstallaties geleid, teneinde de in artikel 108/15, lid 1, bedoelde streefcijfers voor hergebruik en recyclage te halen.

Afdeling 5. — Rapportage

Art. 108/17. Uiterlijk op 1 juli van elk jaar verstrekt de terugnameplichtige of het erkende orgaan of beheersorgaan de administratie de volgende gegevens over het voorgaande jaar:

1° de totale hoeveelheid, uitgedrukt in kilogram en eenheden, van de in de handel gebrachte matrassen;

2° de totale hoeveelheid, uitgedrukt in kilogrammen, van gebruikte matrassen die in het Waals Gewest werden ingezameld, per inzamelingskanaal;

de installaties waarin de ingezamelde afgedankte matrassen zijn verwerkt en de omschrijving van de wijze waarop zij verwerkt worden;

4° de totale hoeveelheid gebruikte matrassen, uitgedrukt in kilogrammen, die :

- a) zijn voorbereid voor hergebruik;
- b) zijn gerecycleerd;
- c) zijn teruggewonnen uit energie;

5° de totale hoeveelheid materiaal, uitgedrukt in kilogrammen, afkomstig van de verwerking van afgedankte matrassen, die :

- a) zijn hergebruikt;
- b) zijn gerecycleerd;
- c) zijn teruggewonnen uit energie;
- d) zijn verwijderd;

6° de nodige gegevens voor de beoordeling van de preventieacties en de berekening van de resultatenindicatoren;

7° het bedrag van de door de producent aan het erkende orgaan of beheersorgaan betaalde bijdragen, met de berekeningswijze, en de lijst van de leden van dat orgaan;

8° de lijst van studies, proefprojecten en andere initiatieven die op het gebied van preventie zijn genomen, alsmede de lijst van begunstigden en bedragen.

Afdeling 6. — Voorlichting, sensibilisering en communicatie

Art. 108/18. Uiterlijk vanaf 1 januari 2023 informeert de terugnameplichtige of het erkende orgaan of het beheersorgaan, met name door middel van voorlichtingscampagnes, huishoudelijke consumenten en professionele houders ten minste over de voor hen beschikbare inzamelings- en recyclagesystemen en over de rol die zij moeten spelen bij de inzameling en recyclage.

De terugnameplichtige of het erkende orgaan of het beheersorgaan ziet toe op de doeltreffendheid van de inzameling en de verwerking van afgedankte matrassen, met name door de inzamelaars en vervoerders en de vergunde verwerkingscentra te informeren en bewust te maken van de problematiek.

De terugnameplichtige of het erkende orgaan of het beheersorgaan licht de consument in over de kosten die de inzameling, verwerking en recyclage van gebruikte matrassen met zich meebrengen, over de wijze waarop deze worden gefinancierd en over de wijze waarop dit afval wordt beheerd.”.

Afdeling 7. — Homologatie van de operatoren en samenwerkingsovereenkomsten

Art. 108/19. § 1. Het erkende orgaan of het beheersorgaan stelt de eisen vast waaraan de inzamelaars moeten voldoen en legt deze eisen vast in de voorwaarden voor samenwerking. In deze voorwaarden moet ten minste worden vermeld :

- 1° de mogelijkheden van inzameling en behandeling;
- 2° voorwaarden voor opslag en vervoer;

3° de verplichting om de hoeveelheid gebruikte matrassen te wegen, behalve voor de sociale economiebedrijven die informatie per eenheid mogen verstrekken;

4° rapportageverplichtingen.

§ 2. De voorwaarden van de samenwerking worden geregeld in een samenwerkingsovereenkomst. Het erkende orgaan of het erkende beheersorgaan legt deze overeenkomst, alsmede alle wijzigingen daarvan, vooraf ter goedkeuring voor aan de Administratie.

Art. 108/20. § 1. Het erkende orgaan of het beheersorgaan stelt de eisen vast waaraan de ontmantelaars moeten voldoen en legt deze eisen vast in de voorwaarden voor samenwerking. Deze voorwaarden specificeren onder andere:

1° de mogelijkheden van inzameling en behandeling;

2° voorwaarden voor opslag en vervoer;

3° de verplichting om de hoeveelheid gebruikte matrassen en de hoeveelheid na verwerking geproduceerd materiaal te wegen, behalve voor de sociale economiebedrijven die informatie per eenheid mogen verstrekken;

4° rapportageverplichtingen.

5° de minimumeisen voor opslagcapaciteit en ontmanteling;

6° ontmantelingsprestaties;

7° de garantie dat de recyclagedoelstellingen worden gehaald;

8° de lijst van de ontvangers van de materialen die het resultaat zijn van de verwerking, hun verwerkingsmethode, hun capaciteit en de beschrijving van het eindproduct;

9° de economische en financiële middelen van de ontmantelaar;

10° de technische en beroepsbekwaamheid van de ontmantelaar.

§ 2. De voorwaarden van de samenwerking worden geregeld in een samenwerkingsovereenkomst. Het erkende orgaan of het erkende beheersorgaan legt deze overeenkomst, alsmede alle wijzigingen daarvan, vooraf ter goedkeuring voor aan de Administratie.”.

Art. 4. De Minister bevoegd voor Leefmilieu is belast met de uitvoering van dit besluit.

Namen, 8 juli 2021.

Voor de Regering :
De Minister-President,
E. DI RUPO

De Minister van Leefmilieu, Natuur, Bossen, Landelijke Aangelegenheden en Dierenwelzijn,
C. TELLIER

